

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 29 април 2021 г.
(OR. en)

2018/0227 (COD)
LEX 2071

PE-CONS 13/21

TELECOM 118	CYBER 76
AUDIO 25	JAI 302
CULT 15	DIGIT 32
EDUC 97	DATAPROTECT 75
COMPET 200	FREMP 63
RECH 114	RELEX 218
IND 69	CADREFIN 143
MI 194	CODEC 425
ESPACE 19	

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА
ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ПРОГРАМАТА „ЦИФРОВА ЕВРОПА“
И ЗА ОТМЯНА НА РЕШЕНИЕ (ЕС) 2015/2240

РЕГЛАМЕНТ(ЕС) 2021/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 29 април 2021 година

за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 172 и член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 292.

² ОВ С 86, 7.3.2019 г., стр. 272.

³ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 16 март 2021 г. (ОВ С 124, 9.4.2021 г., стр. 1). Позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник).

като имат предвид, че:

- (1) С настоящия регламент се определя финансов пакет за програмата „Цифрова Европа“ (наричана по-нататък „Програмата“) за периода 2021—2027 г., който представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси¹, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (2) Програмата следва да бъде създадена за срок от седем години, за да се съгласува нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка, определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета² (наричана по-нататък „МФР за периода 2021 — 2027 г.“).
- (3) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета³ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) се прилага за Програмата. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти.

¹ ОВ L 433I, 22.12.2020 г. стр. 28.

² Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 — 2027 (ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11).

³ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (4) В съответствие с член 193, параграф 2 от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. В такива случаи обаче разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, не са допустими, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. С цел да се избегнат смущения в подкрепата от Съюза, които биха могли да накърнят интересите на Съюза, в решението за финансиране следва да бъде възможно за ограничен период от време в началото на МФР за периода 2021 — 2027 г. и само в надлежно обосновани случаи да се предвиди допустимостта на дейностите и свързаните с тях разходи от началото на финансовата 2021 година, дори ако те са били изпълнени и направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

- (5) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95², (Евратом, ЕО) № 2185/96³ и (ЕС) 2017/1939⁴ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁵.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

² Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

³ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁴ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁵ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (6) Съгласно Решение 2013/755/ЕС на Съвета¹, физически лица и субекти, установени в отвъдморски страни и територии, следва да имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на Програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия. Ефективността на тяхното участие в Програмата следва да бъде наблюдавано и редовно оценявано от Комисията.

¹ Решение на Съвета 2013/755/ЕС от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

- (7) Съгласно точки 22 и 23 от Междуйнституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество¹ Програмата следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, които отговарят на съществуващите потребности и са в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета², като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането, и като се вземат предвид съществуващите рамки в областта на измерването и сравнителния анализ в областта на цифровите технологии. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими количествени и качествени показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на Програмата по места.
- (8) Програмата следва да осигури максимална прозрачност и отчетност на иновативните финансови инструменти и механизми, използващи бюджета на Съюза, по отношение на техния принос за осъществяване на целите на Съюза, що се отнася както до първоначалните очаквания, така и до крайните резултати.

¹ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

² Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

- (9) Срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин през септември 2017 г. и заключенията на Европейския съвет от 19 октомври 2017 г. посочиха необходимостта Съюзът да инвестира в цифровизирането на икономиките си и да се справи с недостига на умения, за да се запазят и укрепят европейската конкурентоспособност и иновации, качеството на живот и социалният облик. Европейският съвет стигна до заключението, че цифровата трансформация предлага огромни възможности за иновации, растеж и създаване на работни места, ще допринесе за нашата конкурентоспособност на глобално равнище и ще засилва творческото и културното многообразие. За оползотворяването на тези възможности, е необходимо да се подходи съвместно срещу някои от предизвикателствата, породени от цифровата трансформация, и се преразгледат засегнатите от цифровата трансформация политики.
- (10) Европейският съвет по-специално стигна до заключението, че Съюзът следва спешно да вземе мерки в отговор на нововъзникващите тенденции, включително въпроси като изкуствения интелект (ИИ) и технологиите на разпределения регистър (например блок-верига), като в същото време се гарантира високо ниво на защита на данните в пълно съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, цифровите права, основните права и етичните стандарти. Европейският съвет прикани Комисията да представи до началото на 2018 г. европейски подход към ИИ и призова Комисията да представи нужните инициативи за укрепване на рамковите условия с оглед да се даде на Съюза възможност за проучване на нови пазари чрез основани на риска радикални иновации и за утвърждаване на водещата роля на промишлеността на Съюза.

- (11) Правилното прилагане на Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент на Европейския парламент и на Съвета, и на Европейския кодекс за електронните съобщения, създаден с Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета¹, ще укрепи изграждането на силна европейска цифрова икономика и силно европейско общество.
- (12) В съобщението си от 14 февруари 2018 г., озаглавено „Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.“ Комисията, като отчита вариантите за новата многогодишна финансова рамка, набелязва програма за цифрова трансформация на Европа с цел да се осигури „напредъкът към интелигентен растеж в области като висококачествена инфраструктура за данни, свързаност и киберсигурност“. Програмата ще се стреми да обезпечи водещата позиция на Европа в областта на суперкомпютрите, интернета от следващо поколение, ИИ, роботиката и големите данни. Това би укрепило конкурентната позиция на промишлеността и предприятията в Европа в рамките на цифровизираната икономика и би оказало значително въздействие върху преодоляването и запълването на недостига на умения в целия Съюз, така че гражданите да имат необходимите умения и знания, за да се изправят пред цифровата трансформация.
- (13) Съобщението на Комисията от 25 април 2018 г., озаглавено „Към общо европейско пространство на данни“ е насочено към нова мярка, която трябва да бъде взета като ключова стъпка към едно общо пространство на данни в Съюза – безпрепятствено цифрово пространство с мащаб, който ще даде възможност за развитието и за иновациите на нови продукти и услуги, основани на данни.

¹ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

- (14) Общите цели на Програмата следва да бъдат да се подкрепи цифровата трансформация на промишлеността и да се насърчи по-доброто използване на промишления потенциал на политиките за иновации, научни изследвания и технологично развитие в полза на гражданите и предприятията в Съюза, включително неговите най-отдалечени региони и региони в неблагоприятно икономическо положение. Програмата следва да бъде структурирана в пет специфични цели, които отразяват основните области на политиката, а именно: високопроизводителни изчислителни технологии; изкуствен интелект; киберсигурност и доверие; задълбочени цифрови умения; и внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост. За всички тези основни области на политиката Програмата следва също така да цели по-добро съгласуване между политиките на Съюза, държавите членки и регионалните политики, както и обединяването на частни и промишлени ресурси с цел увеличаване на инвестициите и създаване на по-силни полезни взаимодействия. Освен това с Програмата следва да се повиши конкурентоспособността на Съюза и устойчивостта на неговата икономика.
- (15) Петте специфични цели са отделни, но и взаимосвързани. Например в областта на ИИ е нужна киберсигурност, за да може той да бъде надежден, капацитетът на високопроизводителните изчислителни технологии (ВИТ) е от ключово значение за подпомагане на ученето в контекста на ИИ, а всеки един от тези три аспекта изисква задълбочени цифрови умения. Въпреки че отделните действия по Програмата се отнасят до една специфична цел, целите не следва да се разглеждат изолирано, а като централна част от един съгласуван пакет.
- (16) Необходимо е да се подкрепят малките и средните предприятия (МСП), които възнамеряват да се възползват от цифровата трансформация в производствените си процеси. Тази подкрепа би дала възможност на МСП да спомогнат за растежа на европейската икономика чрез ефективното използване на ресурсите.

- (17) Централна роля при изпълнението на Програмата следва да бъде предоставена на европейските цифрови иновационни центрове, които следва да стимулират широкото приемане на модерни цифрови технологии от промишлеността, по-специално от МСП и други субекти с до 3 000 работници или служители (дружества със средна пазарна капитализация), от публичните организации и академичните среди. С цел да се изясни разликата между цифровите иновационни центрове, които отговарят на критериите за допустимост по Програмата, и цифровите иновационни центрове, създадени вследствие на съобщение на Комисията от 19 април 2016 г., озаглавено „Цифровизиране на европейската промишленост - Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар“, които се финансират от други източници, центровете, финансирани по линия на Програмата, следва да бъдат наричани европейски цифрови иновационни центрове. Европейските цифрови иновационни центрове следва да служат като точки, в които ще се предоставя най-новият цифров капацитет, включително ВИТ, ИИ, киберсигурност, както и други съществуващи иновативни технологии, като главните базови технологии, налични също в производствени лаборатории или градски лаборатории. Европейските цифрови иновационни центрове следва да действат като единни звена за контакт, чрез които да се получава достъп до изпитани и утвърдени технологии и следва да насърчават отворените иновации. Също така те следва да предоставят подкрепа в областта на задълбочените цифрови умения, например чрез координиране с доставчиците на услуги в областта образованието за осигуряване на краткосрочно обучение за работници и стажове за студенти. Мрежата от европейски цифрови иновационни центрове следва да осигури широко географско покритие в цяла Европа и да допринесе за участието на най-отдалечените региони в цифровия единен пазар.

- (18) През първата година на Програмата следва да се създаде първоначална мрежа от европейски цифрови иновационни центрове чрез открита състезателна процедура между субекти, определени от държавите членки. За тази цел държавите членки следва да могат да предлагат кандидатите в съответствие със своите национални процедури и национални административни и институционални структури. Комисията следва да отчита в максимална степен становището на всяка държава членка преди да избере европейски цифров иновационен център на територията на тази държава членка. Субекти, които вече изпълняват функцията на цифрови иновационни центрове в контекста на инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, могат да бъдат определени от държавите членки като кандидати в резултат на открита състезателна процедура. Комисията следва да може да включва независими външни експерти в процеса на подбор. Комисията и държавите членки следва да избягват ненужното дублиране на компетентности и функции на равнище на Съюза и на национално равнище. Следователно при определянето на центровете и на техните дейности и състав следва да се прилага подходяща степен на гъвкавост. С цел да се осигури широко географско покритие в цяла Европа, както и баланс на технологичния или секторен обхват, мрежата може да бъде допълнително разширена чрез последваща открита състезателна процедура.

- (19) Европейските цифрови иновационни центрове следва да развиват подходящи полезни взаимодействия със съответните действия, финансирани от програмата „Хоризонт Европа“ – рамкова програма за научни изследвания и иновации, установена с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета¹⁺ (наричана по-нататък "Хоризонт Европа") или други програми за научни изследвания и иновации, с Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ), създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета, по-специално с общностите за знания и иновации на ЕИТ КИС), както и с установени мрежи като мрежата „Enterprise Europe“ или с консултантския център InvestEU, създаден в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета²⁺⁺.
- (20) Европейските цифрови иновационни центрове следва да служат като посредници, които да обединяват, от една страна, промишлеността, предприятията и публичните администрации, нуждаещи се от нови технологични решения, и предприятия, по-специално стартиращи предприятия и МСП, разполагащи с готови за пазара решения.

¹ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за установяване на „Хоризонт Европа“ – рамкова програма за научни изследвания и иновации, за определяне на правилата за участие и разпространение и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ ..., ..., стр. ...).

⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ ST 7064/20 (2018/0224(COD)) и въведете в бележката под линия номера, датата, заглавието и данните за публикацията на посочения регламент.

² Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ ..., ..., стр. ...).

⁺⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)) и въведете в бележката под линия номера, датата, заглавието и данните за публикацията на посочения регламент.

- (21) За европейски цифров иновационен център може да бъде избран консорциум от правни субекти в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент, който позволява на субекти, които нямат правосубектност съгласно приложимото национално право, да участват в покани за представяне на предложения, при условие че техните представители имат способността да поемат правни задължения от името на тези субекти и че въпросните субекти предоставят гаранции за защитата на финансовите интереси на Съюза, които са равностойни на гаранциите, предоставени от юридическите лица.
- (22) На европейските цифрови иновационни центрове следва да бъде разрешено да получават принос от държавите членки и участващите трети държави, включително от публичните органи в държавите членки и тези трети държави, принос от международни органи или институции и принос от частния сектор, по-специално от членове, акционери или партньори на европейските цифрови иновационни центрове. На европейските цифрови иновационни центрове следва да бъде разрешено да получават приходи, генерирани от собствените активи и дейности на европейските цифрови иновационни центрове, завещателни разпореждания, дарения и принос от физически лица и финансиране от Програмата и други програми на Съюза, включително под формата на безвъзмездни средства.

- (23) Програмата следва да се изпълнява чрез проекти, които укрепват и разширяват използването на съществен цифров капацитет. Това изпълнение следва да включва съфинансиране с държавите членки и, когато е необходимо, с частния сектор. Делът на съфинансиране следва да бъде определен в работната програма. Чрез дерогация от общото правило финансирането от Съюза следва да може да покрие до 100 % от допустимите разходи. По-специално, това финансиране следва да изисква достигането на критична маса поръчки, за да се постигне по-добра икономическа ефективност и да се гарантира, че доставчиците в Европа запазват водещата си позиция в сферата на технологичния напредък.
- (24) Целите на политиката по Програмата следва да се постигат и посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции по линия на програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/...⁺.
- (25) Действията по Програмата следва да се използват за допълнително подобряване на цифровия капацитет на Съюза и за коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране, и следва да осигуряват ясно изразена европейска добавена стойност.

⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)).

- (26) За постигането на максимална гъвкавост през целия жизнен цикъл на Програмата и развиването на полезни взаимодействия между компонентите на Програмата, всяка една от специфичните цели следва да може да се изпълнява чрез всички налични инструменти съгласно Финансовия регламент. Механизмите за изпълнение, които трябва да се използват, са пряко управление и непряко управление, когато финансирането от страна на Съюза следва да бъде комбинирано с други източници на финансиране или когато изпълнението изисква създаването на структури със споделено управление. Освен това, за да отговори по-специално на новите тенденции и нужди като новите технологии, на Комисията е позволено да предложи отклонение от индикативните суми, определени в настоящия регламент, в контекста на годишната бюджетна процедура и в съответствие с Финансовия регламент.

- (27) За да се гарантира ефикасното разпределение на средства от бюджета на Съюза, е необходимо да се гарантира европейската добавена стойност на всички действия и дейности по линия на Програмата и допълването им с дейностите на държавите членки, като същевременно следва да се търсят последователност, взаимно допълване и полезни взаимодействия с програмите за финансиране, които подкрепят тясно свързани области на политиката. Въпреки че за пряко и непряко управляваните действия съответните работни програми осигуряват средство за гарантиране на последователността, следва да се установи сътрудничество между Комисията и съответните органи на държавите членки, за да се осигури последователност и допълняемост между пряко или непряко управляваните фондове и фондовете, подлежащи на споделено управление, като се спазват приложимите разпоредби на Регламента на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело и рибарство, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика(наричан по-нататък "Регламентът за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г.").

- (28) Капацитетът на ВИТ и свързаната с него обработка на данни в Съюза следва да гарантират по-широкото използване на ВИТ от страна на промишлеността, както и — в по-общ план, в области от обществен интерес, за да се оползотворят уникалните възможности, които суперкомпютрите предоставят на обществото по отношение на здравеопазването, околната среда и сигурността, както и повишаването на конкурентоспособността на промишлеността, по-специално на МПС. Придобиването на суперкомпютри на световно равнище би осигурило системите за доставки на Съюза и би спомогнало за предоставянето на услуги за симулация, визуално представяне и създаване на прототипи, като същевременно гарантира, че системите за ВИТ са в съответствие с ценностите и принципите на Съюза.
- (29) Европейският парламент и Съветът изразиха подкрепата си за намеса от страна на Съюза в областта на ВИТ. Освен това между 2017 и 2018 г. 22 държави членки подписаха Европейската декларация за ВИТ — междуправителствено споразумение, с което те поеха ангажимент да си сътрудничат с Комисията за изграждане и внедряване на най-модерни ВИТ инфраструктури и инфраструктури за данни в Европа, които ще бъдат на разположение на научните общности и публични и частни партньори в целия Съюз.

- (30) Както се подчертава в оценката на въздействието, придружаваща предложението на Комисията за регламент на Съвета за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии, за най-подходящо средство за изпълнението на специфична цел „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се счита съвместно предприятие, по-специално за координиране на стратегиите на Съюза и националните стратегии и инвестиции във високопроизводителна изчислителна инфраструктура, както и научноизследователски и развойни дейности в тази област, обединяване на ресурси от публични и частни средства и за защита на икономическите и стратегическите интереси на Съюза. Освен това националните специализирани експертни центрове по високопроизводителни изчислителни технологии, по смисъла на Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета¹, предоставят високопроизводителни изчислителни услуги на промишлеността, включително МСП и стартиращите предприятия, академичните среди и публичните администрации.
- (31) Изграждането на капацитет, свързан с ИИ, е двигател с решаващо значение за цифровата трансформация на промишлеността, услугите и публичния сектор. Все по-автономни роботи се използват в заводите, дълбоководните дейности, домовете, градовете и болниците. Търговските платформи за ИИ преминаха от тестова фаза към реални приложения в секторите на здравеопазването и околната среда. Всички основни автомобилни производители разработват автомобили без водач, а техниките за машинно самообучение са в центъра на всички основни уеб платформи и приложения за големи данни. От съществено значение за Европа е да обедини сили на всички равнища с цел да бъде конкурентоспособна в международен план. Държавите членки признаха това, като поеха конкретни ангажименти за сътрудничество в координиран план за действие.

¹ Регламент (ЕС) 2018/1488 на Съвета от 28 септември 2018 г. за създаване на Съвместно предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии (ОВ L 252, 8.10.2018 г., стр. 1).

- (32) Хранилищата с алгоритми могат да обхващат голям набор от алгоритми, в това число прости решения като класификационни алгоритми, алгоритми на невронните мрежи и алгоритми за планиране или обосновка. Те могат също така да обхващат по-сложни решения като алгоритми за гласово разпознаване, навигационни алгоритми, вградени в автономни устройства, например дронове или автономни автомобили и алгоритми на изкуствения интелект, вградени в роботи, които им позволяват да взаимодействат със средата, в която се намират, и да се адаптират към нея. Хранилищата с алгоритми следва да бъдат леснодостъпни за всички при справедливи, разумни и недискриминационни условия.
- (33) В своята резолюция от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост Европейският парламент изтъкна въздействието на езиковите бариери върху промишлеността и цифровизацията на промишлеността. В този контекст разработването на широкомащабни, основани на ИИ езикови технологии като автоматичен превод, гласово разпознаване, анализ на големи данни с текст, системи за диалог и системи въпрос – отговор е от основно значение за запазване на езиковото многообразие, гарантиране на приобщаването и осигуряване на възможност за комуникация човек – човек и човек – машина.
- (34) Продуктите и услугите, основаващи се на ИИ, следва да бъдат лесни за ползване, следва да бъдат законосъобразни по подразбиране и следва да предоставят на потребителите по-голям избор и повече информация, по-специално по отношение на качеството на продуктите и услугите.
- (35) Наличието на големи масиви от данни и съоръжения за изпитване и експериментиране е от голямо значение за развитието на ИИ, включително езиковите технологии.

- (36) В своята резолюция относно цифровизацията на европейската промишленост Европейският парламент подчерта голямото значение на един общ европейски подход относно киберсигурността и призна необходимостта от повишаване на осведомеността. Той счете, че устойчивостта на киберпространството е изключително важна отговорност на ръководителите на предприятията и на лицата, определящи политиките в областта на индустриалната сигурност в Европа и на национално равнище, както и прилагането на принципите за сигурност и неприкосновеност на личния живот още при проектирането и по подразбиране.
- (37) Киберсигурността представлява предизвикателство за целия Съюз, което не може да бъде преодоляно само с национални инициативи. Капацитетът на Европа в областта на киберсигурността следва да бъде укрепен, за да се предостави на Европа необходимият капацитет за защита на гражданите, публичните администрации и предприятията от киберзаплахи. Освен това потребителите следва да бъдат защитени при използването на свързани продукти, които могат да бъдат предмет на хакерска атака и да застрашат тяхната безопасност. Тази защита следва да бъде постигната съвместно с държавите членки и частния сектор чрез разработване на проекти, за укрепване на капацитета на Европа в областта на киберсигурността, чрез осигуряване на координация между тези проекти и чрез гарантиране на широкото внедряване на най-новите решения в областта на киберсигурността във всички сектори на икономиката, включително проекти, услуги, компетентности и приложения с двойна употреба, както и чрез обединяване на компетентностите в тази област, за да се гарантира критична маса и високо равнище.
- (38) През септември 2017 г. Комисията представи пакет от инициативи, установяващ всеобхватен подход на Съюза към киберсигурността, с цел укрепване на капацитета на Европа за справяне с кибератаки и киберзаплахи, както и на технологичния и промишления капацитет в тази област. Този пакет включва Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Регламент (ЕС) 2019/881 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. относно ENISA (Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност) и сертифицирането на киберсигурността на информационните и комуникационните технологии, както и за отмяна на Регламент (ЕС) № 526/2013 (Акт за киберсигурността) (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 15).

- (39) Доверието е предварително условие за функционирането на цифровия единен пазар. Технологиите за киберсигурност, като например цифровите самоличности, криптографията и засичането на непозволен достъп, както и прилагането им в области като финансите, промишлеността 4.0, енергетиката, транспорта, здравеопазването и електронното управление, са от първостепенно значение за гарантиране на сигурността и доверието в дейностите и сделките онлайн на гражданите, публичните администрации и предприятията.
- (40) Европейският съвет в заключенията си от 19 октомври 2017 г. изтъкна, че за успешното изграждане на цифрова Европа Съюзът се нуждае от пазари на труда и системи за обучение и образование, които са подходящи за цифровата ера, и че е необходимо да се инвестира в цифрови умения, за да могат всички европейци да ги придобият.

- (41) В заключенията си от 14 декември 2017 г. Европейският съвет призова държавите членки, Съвета и Комисията да придвижат напред дневния ред от социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., включително европейския стълб на социалните права, както и образованието и обучението и изпълнението на новата европейска програма за умения. Освен това Европейският съвет прикани Комисията, Съвета и държавите членки да разгледат евентуални мерки за преодоляване на предизвикателствата в областта на уменията, свързани с цифровизацията, киберсигурността, медийната грамотност и ИИ, и необходимостта от приобщаващ, основан на ученето през целия живот и на иновациите подход към образованието и обучението. В отговор, на 17 януари 2018 г. Комисията представи първи пакет от мерки, насочени към основните компетентности, цифровите умения, общите ценности и приобщаващото образование. През май 2018 г. беше дадено началото на втори пакет от мерки за изграждането на европейско пространство за образование до 2025 г., в който също така се изтъква първостепенното значение на цифровите умения. Медийната грамотност включва основни компетентности (знания, умения и нагласи), които позволяват на гражданите да взаимодействат с медиите и други доставчици на информация по ефективен начин, както и да развиват критично мислене и умения за учене през целия живот, необходими им за тяхното социализиране и за превръщането им в активни граждани.
- (42) Предвид необходимостта от цялостен подход, в Програмата следва също така да се вземат под внимание приобщаването, квалификацията, обученията и специализацията, които – в допълнение към задълбочените цифрови умения – са решаващи за създаването на добавена стойност в основаното на знание общество.

- (43) В резолюцията си относно цифровизацията на европейската промишленост Европейският парламент заяви, че образованието, обучението и ученето през целия живот са крайъгълният камък на социалното сближаване в условията на цифрово общество. Освен това той изиска аспектите, свързани с равенството между половете, да бъдат включени във всички цифрови инициативи, като подчерта необходимостта от преодоляване на разликата между броя на мъжете и жените, работещи в сектора на информационната и комуникационна технология (ИКТ), тъй като това е от съществено значение за дългосрочния растеж и благоденствие на Европа.

- (44) Модерните цифрови технологии, подкрепени от Програмата, като например ВИТ, киберсигурността и ИИ, са вече достатъчно развити, за да се премине отвъд научноизследователската сфера и да бъдат внедрени, приложени и подсилени на равнището на Съюза. Подобно на внедряването на тези технологии, задълбочените цифрови умения също изискват действия на равнището на Съюза. Възможностите за обучение за придобиване на задълбочени цифрови умения, включително компетентностите за защита на данните, трябва да се ускорят, увеличат и направят достъпни в целия Съюз. Обратното би могло да възпрепятства безпроблемното внедряване на модерните цифрови технологии и да навреди на цялостната конкурентоспособност на икономиката на Съюза. Действията, подпомагани по Програмата, допълват действията, подкрепяни от Европейския социален фонд плюс (ЕСФ +), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и „Еразъм+“ – всички създадени с Регламент на Европейския парламент и на Съвета и „Хоризонт Европа“. Тези действия ще бъдат насочени към работната сила на Съюза в частния и в публичния сектор, по-специално специалистите в областта на ИКТ и други специалисти от свързани области, както и студенти, обучавани и обучаващи. Терминът „работна сила“ се отнася до икономически активното население и включва както работниците и работещите самостоятелно заети лица, така и безработните лица.

- (45) Модернизирането на публичните администрации и услуги чрез цифрови средства е от решаващо значение за намаляването на административната тежест за предприятия, включително МСП, и за гражданите, като прави взаимодействията им с публичните органи като цяло по-бързи, по-удобни и по-евтини, както и като увеличава ефективността, прозрачността и качеството на услугите, предоставяни на гражданите и предприятия, като същевременно се увеличава ефикасността на публичните разходи. Тъй като много услуги от обществен интерес вече имат съюзно измерение, предоставената подкрепа за тяхното развитие и внедряване на равнището на Съюза следва да гарантира, че гражданите и предприятия ще могат да се възползват от достъпа до висококачествени цифрови услуги в целия Съюз, които, когато е възможно, са многоезикови. Освен това се очаква подкрепата на Съюза в тази област да насърчи повторното използване на информацията в обществения сектор.
- (46) Цифровизацията може да улесни и подобри безпрепятствената достъпност за всички, включително за по-възрастните хора, хората с намалена подвижност или увреждания, и хората в отдалечените или селските райони.
- (47) Цифровата трансформация на областите от обществен интерес, като например здравеопазването, мобилността, правосъдието, наблюдението на Земята или екологичния мониторинг, сигурността, намаляването на въглеродните емисии, енергийната инфраструктура, образованието и обучението, както и културата, изисква продължаването и разширяването на инфраструктурите за цифрови услуги, които позволяват сигурен трансграничен обмен на данни и насърчават развитието на национално равнище. Координацията между тези инфраструктури за цифрови услуги съгласно настоящия регламент води до най-добро реализиране на потенциала за използване на полезните взаимодействия.

- (48) Внедряването на необходимите цифрови технологии, по-специално тези в рамките на специфични цели „Високопроизводителни изчислителни технологии“, „Искусствен интелект“ и „Киберсигурност и доверие“, е от съществено значение за извличането на ползи от цифровата трансформация и би могло да бъде допълнено от други водещи и бъдещи технологии, например технологиите на разпределения регистър (например блок-верига).
- (49) Цифровата трансформация следва да предоставя на гражданите възможност за сигурен достъп до техните лични данни, както и възможност за сигурно използване и управление на тези данни през границите, независимо от тяхното местоположение или от местоположението на данните.
- (50) В декларацията от Талин от 6 октомври 2017 г. относно електронното управление министрите, които отговарят за въпросите на електронното управление и координацията, от държавите членки и държавите – членки на Европейската асоциация за свободна търговия, стигнаха до заключението, че напредъкът в областта на цифровите технологии изцяло преобразува техните общества и икономики, като отправя предизвикателство към ефективността на вече разработените политики в широк кръг области, както и към ролята и функцията на публичната администрация като цяло, както и че е техен дълг е да предвидят и управляват тези предизвикателства, за да се отговори по-добре на нуждите и очакванията на гражданите и предприятията.
- (51) Модернизирането на европейските публични администрации е един от ключовите приоритети за успешното прилагане на цифровия единен пазар. В междинната оценка на стратегията за цифров единен пазар се подчертава необходимостта да се засили преобразуването на публичните администрации и да се гарантира на гражданите лесен, надежден и безпроблемен достъп до обществените услуги.

- (52) Годишният обзор на растежа, публикуван от Комисията през 2017 г., показва, че качеството на европейските публични администрации оказва непосредствено въздействие върху стопанската среда, поради което е решаващ фактор за стимулиране на производителността, конкурентоспособността, икономическото сътрудничество, устойчивия растеж, заетостта и висококачествените работни места. По-специално ефикасната и прозрачна публична администрация и ефективните правосъдни системи са необходими за насърчаването на икономическия растеж и предоставянето на висококачествени услуги за гражданите и предприятията.
- (53) Оперативната съвместимост на европейските обществени услуги засяга всички равнища на администрацията: европейско, национално, регионално и местно. Освен премахването на пречките пред функционирането на вътрешния пазар, оперативната съвместимост улеснява трансграничното сътрудничество, насърчаването на европейските стандарти и успешното прилагане на политиките и има голям потенциал за избягване на трансграничните електронни бариери, като освен това гарантира създаването на нови и утвърждаването на развиващите се общи обществени услуги на равнището на Съюза. С цел да се премахне разпокъсаността на европейските обществени услуги и да се подкрепят основните свободи и действащото взаимно признаване в Съюза, следва да бъде насърчаван цялостен междусекторен и трансграничен подход към оперативната съвместимост по начина, който е най-ефективен и най-добре съответстващ на потребностите на крайните ползватели. Този подход означава, че оперативната съвместимост трябва да се разбира в широк смисъл — от техническото до правното измерение, включително елементите на политиката в тази област. Поради това дейностите ще излязат извън рамките на обичайния жизнен цикъл на решения, за да се включат всички елементи на намеса в подкрепа на необходимите рамкови условия за устойчива оперативна съвместимост в широк смисъл. Програмата следва също така да улеснява взаимното обогатяване между различните национални инициативи, които водят до развитието на цифрово общество.

- (54) Програмата следва да насърчава решенията въз основа на отворен код, за да се предостави възможност за повторно използване, да се повиши доверието и да се осигури прозрачност. Този подход ще окаже положително въздействие върху устойчивостта на финансираните проекти.
- (55) Бюджетът, отпуснат за специфични действия, посветени на изпълнението на рамката за оперативна съвместимост и оперативната съвместимост на разработените решения, се очаква да възлезе на 194 милиона евро.
- (56) В Резолюцията на Европейския парламент относно цифровизацията на европейската промишленост се подчертава значението на деблокирането на достатъчно публично и частно финансиране за цифровизацията на промишлеността в Европа.
- (57) На 19 април 2016 г. Комисията прие инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, за да гарантира, че всеки промишлен отрасъл в Европа, независимо от кой сектор е, където и да е разположен и без значение каква е неговата големина, ще може в пълна степен да се възползва от цифровите иновации. Това е от особено значение за МСП в секторите на културата и творчеството.
- (58) Европейският икономически и социален комитет приветства съобщението на Комисията „Цифровизиране на европейската промишленост“ и го разглежда, заедно с придружаващите документи, като „първата стъпка в мащабна европейска работна програма, която трябва да се изпълнява в тясно сътрудничество между всички заинтересовани лица в публичния и частния сектор“.

- (59) Постигането на целите може да изисква мобилизиране на потенциала на допълващи се технологии в областите на мрежите и изчисленията, както се посочва в съобщението на Комисията „Цифровизиране на европейската промишленост“, в което се отчита, че „наличието на мрежова и облачна инфраструктура от световна класа“ е основен компонент на цифровизацията на промишлеността.
- (60) Като предвижда единен набор от правила, пряко приложими в правния ред на държавите членки, Регламент (ЕС) 2016/679 гарантира свободното движение на лични данни между държавите членки, и укрепва доверието и сигурността на гражданите – два абсолютно необходими елемента за истински цифров единен пазар. Всички действия, предприети в рамките на Програмата, които включват обработването на лични данни, следва да допринасят за безпрепятственото изпълнение на посочения регламент, например в областта на ИИ и технологиите на разпределения регистър (напр. блок-верига). Тези действия следва да подкрепят развитието на цифрови технологии, с които се спазват задълженията за защита на данните още при проектирането и по подразбиране.
- (61) Програмата следва да бъде изпълнявана при пълно зачитане на международната рамка и рамката на Съюза за закрила на интелектуалната собственост и правоприлагане в тази област. Ефективната закрила на интелектуалната собственост играе ключова роля за иновациите и по този начин е необходима за ефективното изпълнение на Програмата.

- (62) Трети държави, които са членки на Европейското икономическо пространство, могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство¹, което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. Тези инструменти следва да могат да предвиждат частично асоцииране, а именно асоцииране към ограничен брой специфични цели, преследвани в рамките на Програмата. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (63) Органите, на които е възложено изпълнението на Програмата, следва да съблюдават разпоредбите, приложими за институциите на Съюза, както и националното право относно обработката на информация, по-специално на чувствителната неклафицирана информация и на класифицирана информация на ЕС. За специфична цел „Киберсигурност и доверие“, от съображения за сигурност може да се наложи изключването на правни субекти, които са контролирани от трети държави, при покани за представяне на предложения и представяне на предложения за участие по Програмата. В изключителни случаи може да се наложи такова изключване също и за специфични цели „Високопроизводителни изчислителни технологии“ и „Изкуствен интелект“. Съображенията за сигурност при такова изключване следва да бъдат пропорционални и следва да бъдат надлежно обосновани с позоваване на рисковете от включването на тези субекти.

¹ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

- (64) На фона на значението на справянето с изменението на климата и в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата¹ и целите на ООН за устойчиво развитие, Програмата има за цел да допринесе за интегрирането на действията в областта на изменението на климата и за постигане на общата цел най-малко 30 % от разходите на бюджета на Съюза да бъдат в подкрепа на целите в областта на климата, както и да допринесе за амбицията да се предоставят 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% — през 2026 г. и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и на биологичното разнообразие. Съответните действия следва да бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на Програмата и следва да бъдат оценени в контекста на съответните оценки и процеси на преразглеждане.
- (65) Тъй като Програмата е нова, полезно е в приложение да се представи техническо описание на обхвата на действията на Програмата. Това техническо описание, включено в това приложение, следва да бъде взето предвид от Комисията при изготвянето на работните програми, а работните програми следва да бъдат в съответствие със специфичните цели, определени в настоящия регламент.

¹ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

- (66) Работните програми следва по принцип да бъдат приемани като многогодишни работни програми, обикновено на всеки две години, или, ако е обосновано от необходимост, свързана с изпълнението на Програмата, като едногодишни работни програми. Формите на финансиране от Съюза и методите за изпълнение на Програмата следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Този избор следва да включва разглеждането на възможността за използване на еднократни суми, фиксирани ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.

- (67) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), за да изменя приложение I към настоящия регламент с цел отразяване на технологичните промени и развитието на пазара по отношение на посочените в него действия по начин, който съответства на целите на настоящия регламент и за да може да изменя приложение II към него по отношение на измеримите показатели, когато се счита за необходимо, както и да допълва настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

- (68) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия по отношение на избора на субекти, които да формират първоначалната и допълнителна мрежа от европейски цифрови иновационни центрове, и приемане на работни програми за специфични цели 2, 4 и 5 и за евентуалните други действия в режим на пряко управление за специфични цели 1 и 3, така че целите на Програмата да бъдат постигнати в съответствие с възприетите от Съюза и държавите членки приоритети, като същевременно се гарантира съгласуваност, прозрачност и непрекъснатост на съвместното действие на Съюза и държавите членки. Тези изпълнителни правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹. За действия в режим на непряко управление работните програми се приемат в съответствие с правилата на управителните съвети на органите, на които е възложено изпълнението на Програмата.
- (69) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък "Хартата"), по-специално тези относно защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата на стопанска инициатива, забраната на дискриминацията, здравеопазването, защитата на потребителите и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент следва да се прилага от държавите членки при зачитане на тези права и принципи.

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (70) Към настоящия регламент се прилагат хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета на основание член 322 отДФЕС. Тези правила са установени във Финансовия регламент и определят по-специално процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета на Съюза чрез безвъзмездни средства, награди, поръчки и непряко управление и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 отДФЕС, включват и общ режим на обвързване с условия с цел защита на бюджета на Съюза.
- (71) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да подкрепя и ускорява цифровата трансформация на европейската икономика, промишленост и общество, да предоставя ползите от нея на гражданите, публичните администрации и предприятията в целия Съюз, както и да спомага за подобряването на конкурентоспособността на Европа в глобалната цифрова икономика, като същевременно допринася за преодоляване на цифровото разделение в целия Съюз и засилва стратегическата автономност на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради техния обхват и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

- (72) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в съответната област на политиката и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на МФР за периода 2021 — 2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и следва да се прилага с обратно действие считано от 1 януари 2021 г.
- (73) Поради това Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета¹ следва да бъде отменено,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

¹ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA²) като средство за модернизиране на публичния сектор (ОВ L 318, 4.12.2015 г., стр. 1).

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програмата „Цифрова Европа“ (наричана по-нататък „Програмата“) за срока на МФР за периода 2021—2027 г.

С настоящия регламент се определят целите на Програмата, бюджетът за периода 2021 — 2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „операция за смесено финансиране“ означава действие, подкрепено от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизъм или платформа за смесено финансиране, както са определени в член 2, точка 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа или финансови инструменти от бюджета на Съюза с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;

- 2) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно правото на Съюза, националното или международното право, което има правосубектност и способност да действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, както е посочено в член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;
- 3) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по споразумение със Съюза, позволяващо участието ѝ в Програмата съгласно член 10;
- 4) „международна организация от европейски интерес“ означава международна организация, мнозинството от членовете на която са държави членки, или чието седалище е в държава членка;
- 5) „Европейски цифров иновационен център“ означава правен субект, избран в съответствие с член 16, за да изпълнява задачите в рамките на Програмата, по-специално да предоставя пряко или да гарантира достъп до технологични експертни знания и експериментални съоръжения, като например оборудване и софтуерни инструменти, за да се позволи цифровата трансформация на промишлеността, както и за да улеснява достъпа до финансиране и е отворен за предприятията с всякаква форма и мащаби, по-специално за МСП, дружествата със средна пазарна капитализация и разрастващите се предприятия и за публичните администрации в целия Съюз;

- 6) „задълбочени цифрови умения“ означава уменията и професионалните компетентности, които изискват познания и опит, необходими за разбиране, проектиране, разработване, управление, тестване, внедряване, използване и поддръжка на технологиите, продуктите и услугите, подкрепяни от Програмата, посочени в член 7;
- 7) „европейско партньорство“ означава инициатива, както е определена в член 2, точка 3 от Регламент (ЕС) 2021/ ...⁺;
- 8) „малки или средни предприятия“ или „МСП“ означава микро-, малки или средни предприятия, както са определени в член 2 от приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията¹;
- 9) „киберсигурност“ означава дейности, необходими за защитата от киберзаплахи на мрежите и информационните системи, на ползвателите на такива системи, както и на други лица, засегнати от киберзаплахи;
- 10) „инфраструктури за цифрови услуги“ означава инфраструктури, които позволяват предоставянето на мрежови услуги по електронен път, обикновено чрез интернет;
- 11) „печат за високи постижения“ означава знак за качество, който показва, че дадено предложение, представено по покана за предложения съгласно Програмата, е минало всички прагове за оценка, определени в работната програма, но не е могло да бъде финансирано, тъй като в работната програма няма наличен бюджет за тази покана, и че такова предложение може да получи подкрепа от други източници на финансиране от Съюза или на национално равнище;

⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

¹ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

- 12) „ексафлопс“ означава в контекста на изчислителните системи, способност за извършване на 10^{18} (десет на степен 18) изчислителни операции в секунда.

Член 3

Цели на Програмата

1. Общите цели на Програмата са да подкрепя и ускорява цифровата трансформация на европейската икономика, промишленост и общество, да предоставя ползите от нея на гражданите, публичните администрации и предприятия в целия Съюз, както и да спомага за подобряването на конкурентоспособността на Европа в глобалната цифрова икономика, като същевременно допринася за преодоляване на цифровото разделение в целия Съюз и засилва стратегическата автономност на Съюза чрез цялостна, междусекторна и трансгранична подкрепа и по-солиден принос от страна на Съюза.

Програмата когато е целесъобразно, се изпълнява в тясно сътрудничество с други програми на Съюза и има за цел:

- а) да укрепи и насърчи капацитета на Европа в ключови области на цифровите технологии чрез широкомащабно внедряване;
- б) в частния сектор и в области от обществен интерес — да разшири разпространението и развитието на европейските ключови цифрови технологии, като насърчава цифровата трансформация и достъпа до цифрови технологии.

2. Програмата има пет взаимосвързани специфични цели:
- а) Специфична цел 1: Високопроизводителни изчислителни технологии
 - б) Специфична цел 2: Изкуствен интелект
 - в) Специфична цел 3: Киберсигурност и доверие
 - г) Специфична цел 4: Задълбочени цифрови умения
 - д) Специфична цел 5: Внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост.

Член 4

Специфична цел 1 - Високопроизводителни изчислителни технологии

1. С финансовия принос на Съюза по специфична цел 1. „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се преследват следните оперативни цели:
- а) внедряването, координирането на равнището на Съюза и експлоатацията на интегрирана, ориентирана към търсенето и базирана на приложения инфраструктура на световно равнище за данни и високопроизводителни ексафлопс изчисления, която да е лесно достъпна за потребителите от публичния и частния сектор, по-специално МСП, независимо в коя държава членка се намират, и е лесно достъпна за научноизследователски цели, в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1488;

- б) внедряването на готова за употреба оперативна технология, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана екосистема за ВИТ на Съюза, която да обхваща различни аспекти на сегментите на научната и индустриална верига за добавена стойност, включително хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и цифрови умения, с високо ниво на сигурност и защита на данните;
- в) внедряването и експлоатацията на инфраструктура за скорости над ексафлопс, включително интегриране с квантови изчислителни технологии и научноизследователски инфраструктури за информатика и насърчаването на разработването в рамките на Съюза на хардуера и софтуера, необходими за такова внедряване.

2. Действията по специфична цел 1 се изпълняват основно чрез съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии, създадено с Регламент (ЕС) 2018/1488.

Член 5

Специфична цел 2 - Изкуствен интелект

1. С финансовия принос на Съюза по специфична цел 2. „Изкуствен интелект“ се преследват следните оперативни цели:
 - а) изграждането и укрепването на основния капацитет за ИИ и знания в Съюза, включително изграждането и укрепването на качествени източници на данни и съответните механизми за обмен и хранилища с алгоритми, като същевременно се гарантира приобщаващ и контролиран от човека подход, който спазва ценностите на Съюза;
 - б) предоставянето на капацитета, посочен в буква а), на всички предприятия, особено на МСП и стартиращите предприятия, както и на гражданското общество, организациите с нестопанска цел, научноизследователските институции, университетите и публичните администрации с цел извличане на максимални ползи за европейското общество и икономика;
 - в) укрепването и свързването в мрежа на съоръженията за изпитване и експериментиране с ИИ в държавите членки;
 - г) разработването и укрепването на системите за търговско приложение и производство, с цел улесняването на интеграцията на технологиите във веригите за създаване на стойност и разработването на иновативни бизнес модели и съкращаването на сроковете, необходими за преминаване от иновациите към търговска експлоатация, както и подпомагане на развитието на решения, основани на ИИ, в области от обществен интерес и в обществото.

Основаните на ИИ решения и предоставените за ползване данни спазват принципа на неприкосновеност на личния живот и сигурност още при проектирането и напълно съответстват на законодателството за защита на данните.

2. Комисията, в съответствие с правото на Съюза и с международно право, включително Хартата, и като взема предвид, *inter alia*, препоръките на експертната група на високо равнище относно изкуствения интелект, определя изискванията по отношение на етичните въпроси, в работните програми по специфична цел 2. Поканите за представяне на предложения и поканите за участие и споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства включват съответните изисквания, посочени в тези работни програми.

Когато е целесъобразно, Комисията извършва проверки за да се гарантира съответствие с тези изисквания по отношение на етичните въпроси. Финансирането за действия, които не отговарят на изискванията по отношение на етичните въпроси, може да бъде спряно, прекратено или намалено по всяко време в съответствие с Финансовия регламент.

3. Действията по специфична цел 2 се изпълняват основно чрез пряко управление.

Етичните и правните изисквания, посочени в настоящия член, се прилагат за всички действия по специфична цел 2, независимо от метода на изпълнение.

Член 6

Специфична цел 3 - Киберсигурност и доверие

1. С финансовия принос на Съюза по специфична цел 3. „Киберсигурност и доверие“ се преследват следните оперативни цели:
 - а) подпомагане на създаването и придобиването на съвременно оборудване за киберсигурност, инструменти и инфраструктури за данни, съвместно с държавите членки, с цел да се постигне общо високо равнище на киберсигурност на европейско равнище, при пълно спазване на законодателството за защита на данните и на основните права, като се гарантира стратегическата автономност на Съюза;
 - б) подпомагане на набирането и използването по най-добрия начин на европейски знания, способности и умения във връзка с киберсигурността; както и споделянето и интегрирането на най-добрите практики;
 - в) осигуряване на широко внедряване на ефективни решения, основани на съвременните технологии в областта на киберсигурността, във всички сектори на европейската икономика, като се обръща специално внимание към публичните органи и МСП;
 - г) укрепване на способностите в рамките на държавите членки и частния сектор, за да им се помогне да изпълнят изискванията на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета¹, включително чрез мерки в подкрепа на възприемането на най-добри практики в областта;

¹ Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

- д) подобряване на устойчивостта срещу кибератаки, допринасяне за повишаване на осведомеността относно рисковете и на знанията за процесите в областта на киберсигурността, подпомагане на публичните и частните организации за постигане на основни равнища на киберсигурност, например чрез въвеждане на криптиране от край до край на данни и софтуерни актуализации;
- е) укрепване на сътрудничеството между гражданските и отбранителните сфери по отношение на проектите, услугите, компетентностите и приложенията с двойна употреба в областта на киберсигурността, в съответствие с Регламент за създаване на Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежа от национални координационни центрове (наричан по-нататък „Регламентът за център за експертни познания в областта на киберсигурността“).

2. Действията по специфична цел 3 се изпълняват основно чрез Европейския център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността и Мрежата от национални координационни центрове в съответствие с Регламента за център за експертни познания в областта на киберсигурността.

Член 7

Специфична цел 4 - Задълбочени цифрови умения

1. С финансовия принос на Съюза по специфична цел 4. „Задълбочени цифрови умения“ се подкрепя развитието на задълбочени цифрови умения в областите, попадащи в обхвата на настоящата програма, с цел да се допринася за увеличаване на талантите в Европа, преодоляване на цифровото разделение и насърчаване на по-голям професионализъм, особено по отношение на високопроизводителните изчислителни технологии и компютърните услуги „в облак“, анализа на големи данни, киберсигурността, технологиите на разпределения регистър, (например блок-верига), квантовите технологии, роботиката и ИИ, като се взема предвид балансът между половете. За да бъдат преодолявани тези несъответствия в уменията и за да бъде насърчавана специализацията в сферата на цифровите технологии и приложения, финансовият принос преследва следните оперативни цели:
 - а) подпомагане на изготвянето и осъществяването на висококачествени дългосрочни обучения и курсове, включително смесено учене, за студенти и за работната сила;
 - б) подпомагане на изготвянето и осъществяването на висококачествени краткосрочни обучения и курсове за работната сила, по-специално в МСП и в публичния сектор;
 - в) подпомагане на висококачествени обучения на работното място и работни практики за студентите, включително стажове, и за работната сила, по-специално в МСП и в публичния сектор.
2. Действията по специфична цел 4 се изпълняват основно чрез пряко управление.

Член 8

Специфична цел 5 - Внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

1. С финансовият принос на Съюза по специфична цел 5. „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост“ се преследват следните оперативни цели, като едновременно с това се преодолява цифровото разделение:
 - а) подпомагане на публичния сектор и областите от обществен интерес, като например здравеопазването и грижите, образованието, съдебната система, митниците, транспорта, мобилността, енергетиката, околната среда, културния и творческия сектор, включително съответните предприятия, установени на територията на Съюза, за да внедряват ефективно и да имат ефективен достъп до съвременни цифрови технологии, като например ВИТ, ИИ и киберсигурността;
 - б) внедряване, експлоатация и поддръжка на трансевропейски оперативно съвместими най-съвременни инфраструктури за цифрови услуги в целия Съюз, включително свързани услуги, в допълнение към националните и регионалните действия;
 - в) подпомагане на интеграцията и използването на трансевропейски инфраструктури за цифрови услуги и на договорените европейски цифрови стандарти в публичния сектор и областите от обществен интерес за улесняване на икономически ефективното изпълнение и оперативната съвместимост;

- г) улесняване на разработването, актуализирането и използването на решения и рамки от публични администрации, предприятия и граждани, включително на решения с отворен код и за повторното използване на решения и рамки за оперативна съвместимост;
- д) предоставяне на публичния сектор и на промишлеността на Съюза, по-специално на МСП, на лесен достъп за изпитване и пилотно внедряване на цифрови технологии и увеличаване на тяхното използване, включително трансграничното им използване;
- е) подпомагане на използването от публичния сектор и от промишлеността на Съюза, по-специално от МСП и от стартиращи предприятия, на модерни цифрови и свързани с тях технологии, включително по-специално ВИТ, ИИ, киберсигурността, други модерни и бъдещи технологии, като технологиите на разпределения регистър (например блок-верига);
- ж) подпомагане на проектирането, изпитването, създаването, както и внедряването и поддръжката на оперативно съвместими цифрови решения, включително решения за цифровото управление, за обществените услуги на равнището на Съюза, предоставяни чрез платформа с решения за повторно използване на данни, насочени към насърчаване на иновациите и установяване на общи рамки с цел реализация на пълния потенциал на услугите на публичните администрации за гражданите и предприятията;
- з) осигуряване на непрекъснат капацитет на равнище на Съюза за поемане на водеща роля в цифровото развитие, и освен това за наблюдение, анализ и адаптиране към бързо развиващите се цифрови тенденции и за споделяне и интегриране на най-добрите практики;

- и) подпомагане на сътрудничеството към постигане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури за споделяне на данни и цифрови инфраструктури с използване, *inter alia*, на услугите и приложенията, основани на технологиите на разпределения регистър (напр. блок-верига), включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията чрез насърчаване на внедряването в Съюза на трансгранични приложения, основани на принципа за сигурност и неприкосновеност на личния живот още при проектирането, като се спазва законодателството за защита на потребителите и данните;
- й) изграждането и укрепването на Европейските цифрови иновационни центрове и на тяхната мрежа.

- 2. Действията по специфична цел 5 се изпълняват основно чрез пряко управление.

Член 9

Бюджет

- 1. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата в периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 7 588 000 000 EUR по текущи цени.
- 2. Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е:
 - а) 2 226 914 000 EUR за специфична цел 1 - Високопроизводителни изчислителни технологии;
 - б) 2 061 956 000 EUR за специфична цел 2 - Изкуствен интелект;

- в) 1 649 566 000 за специфична цел 3 - Киберсигурност и доверие;
- г) 577 347 000 EUR за специфична цел 4 - Задълбочени цифрови умения;
- д) 1 072 217 000 EUR за специфична цел 5 - Внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост.

3. Сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана също и за техническа и административна помощ за изпълнението на Програмата, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка включително чрез използването на корпоративни информационни системи.
4. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.
5. Ресурсите, разпределени на държавите членки в режим на споделено управление, могат по искане на съответната държава членка да бъдат прехвърлени към Програмата, при условията, предвидени в съответните разпоредби от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г., включително с цел допълване на безвъзмездните средства, отпуснати за действие, в размер до 100 % от общите допустими разходи, когато е възможно, без да се засяга принципът на съфинансиране, установен в член 190 от Финансовия регламент, и правилата за държавна помощ. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочената алинея. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

6. Когато Комисията не е поела правно задължение при пряко или непряко управление за ресурси, прехвърлени съгласно параграф 5 от настоящия член, съответстващите ресурси, за които не са поети задължения, могат да бъдат прехвърлени обратно към една или повече съответни програми източници, по искане на съответната държава членка, в съответствие с условията, определени в съответната разпоредба от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г.
7. В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент, в надлежно обосновани случаи, предвидени в решението за финансиране, и за ограничен период действията, подпомагани съгласно настоящия регламент, и свързаните с тях разходи могат да се считат за допустими, считано от 1 януари 2021 г., дори ако са били изпълнени и направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

Член 10

Трети държави, асоциирани към Програмата

1. Програмата е отворена за участието на следните трети държави чрез асоцииране или частично асоцииране в съответствие с целите, определени в член 3:
 - а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство, в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;

- б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и държави потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
- в) държави, в рамките на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
- г) други трети държави в съответствие с условията, определени в специално споразумение относно участието на третата държава в програма на Съюза, при условие че споразумението:
 - i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
 - ii) определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по програмите;

- iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;
- iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), подточка (ii), представлява целеви приход в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

2. Асоциирането или частичното асоцииране на трети държави към Програмата не засяга член 12, параграф 5.

Член 11

Международно сътрудничество

1. Съюзът може да си сътрудничи с трети държави, посочени в член 10, други трети държави и международни организации или установени в тези държави органи, по-специално в рамките на Евро-средиземноморското партньорство и Източното партньорство, както и със съседни държави — по-специално от регионите на Западните Балкани и Черно море. Без да се засяга член 18, направените свързани разходи не се покриват от Програмата.
2. Спрямо сътрудничеството с трети държави и организации, посочени в параграф 1 от настоящия член, относно специфични цели 1, 2 и 3 се прилага член 12.

Член 12
Сигурност

1. Действията, извършвани в рамките на Програмата, са в съответствие с приложимите правила за сигурност, включително в с правото на Съюза и националното право, и по-специално по отношение на защитата на класифицираната информация срещу неразрешено разкриване. В случай на действия, извършвани извън Съюза, при които се използва или генерира класифицирана информация, в допълнение към спазването на горепосочените изисквания, тези действия трябва да бъдат предмет на споразумение за сигурност, сключено между Съюза и третата държава, в която се извършва дейността.
2. Когато е целесъобразно, предложенията и тръжните оферти, които се подават от заявителите, включват самооценка на сигурността, която идентифицира проблемите със сигурността и подробно описва как тези проблеми трябва да бъдат решени с оглед спазването на правото на Съюза и националното право.
3. Когато е целесъобразно, Комисията или органът, на който е възложено изпълнението на Програмата извършва проверка за сигурност на представените от заявителите предложения за финансиране, които повдигат въпроси, свързани със сигурността.
4. Когато е целесъобразно, действията, извършвани в рамките на Програмата, трябва да са в съответствие с Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията¹ и правилата за прилагането на посоченото решение.

¹ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

5. В работната програма може също така да се предвиди, че правните субекти, които са установени в асоциирани държави, и правните субекти, които са установени в Съюза, но са контролирани от трети държави, не отговарят на изискванията за участие във всички или в част от действията по специфична цел 3, поради надлежно обосновани съображения за сигурност. В такива случаи поканите за представяне на предложения и поканите за участие се ограничават до правните субекти, установени или считани за установени в държавите членки и контролирани от държавите членки или от граждани на държавите членки.
6. Ако това е надлежно обосновано поради съображения за сигурност, в работната програма може също така да се предвижда правните субекти, установени в асоциирани държави, и правните субекти, установени в Съюза, но контролирани от трети държави, да могат да отговарят на изискванията за участие във всички или в някои от действията по специфични цели 1 и 2 само ако те отговарят на изискванията, които трябва да бъдат изпълнени от тези правни субекти, за да се гарантира защитата на съществените интереси на Съюза и на държавите членки, свързани със сигурността, и за да се гарантира защитата на информацията от класифицирани документи. Тези изисквания се определят в работната програма.
7. Когато е целесъобразно, Комисията или органът, на който е възложено изпълнението на Програмата, извършва проверки за сигурност. Финансирането за действия, които не отговарят на изискванията за сигурност, посочени в настоящия член, може да бъде спряно, прекратено или намалено по всяко време в съответствие с Финансовия регламент.

Член 13

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

1. Програмата осъществява полезни взаимодействия с други програми на Съюза, както е описано по-подробно в приложение III, по-специално чрез договорености за допълнително финансиране по линия на програми на Съюза, когато условията на управление го позволяват. Финансирането от други програми може да бъде осъществено или последователно, чрез редуване, или чрез комбиниране на средства, включително за съвместното финансиране на действия. Комисията гарантира, че не се възпрепятства постигането на специфичните цели, когато се засилва допълващият характер на Програмата по отношение на други програми на Съюза.
2. Комисията гарантира цялостната последователност и взаимно допълване на Програмата със съответните политики и програми на Съюза, в сътрудничество с държавите членки. За тази цел Комисията улеснява създаването на подходящи механизми за координация между съответните органи и между такива органи и Комисията и създава подходящи инструменти за мониторинг с цел систематично осигуряване на полезни взаимодействия между Програмата и всички съответни инструменти за финансиране на Съюза. Механизмите, посочени в параграф 1, допринасят за избягване на дублирането и постигане на максимален положителен ефект от разходите.

Член 14

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление чрез възлагане на определени задачи по изпълнението на органите, посочени в член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от Финансовия регламент, в съответствие с членове 4–8 от настоящия регламент. Органите, на които е възложено изпълнението на Програмата могат да се отклонят от правилата за участие и разпространение, установени в настоящия регламент само когато това е предвидено в правния акт, с който се създават тези органи или с който им се възлагат задачи по изпълнението на бюджета, или за органите, посочени в член 62, параграф 1, първа алинея, буква в), подточки ii), iii) или v) от Финансовия регламент, когато такова отклонение се предвижда в споразумението за финансов принос и специфичните оперативни нужди на тези органи или естеството на действието го налагат.
2. Програмата може да предоставя финансиране под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, включително по-специално чрез поръчки, като основна форма, или чрез безвъзмездни средства и награди.

Когато постигането на целта на действието изисква поръчки за иновативни стоки и услуги, безвъзмездни средства могат да се отпускат на бенефициери, които са възлагащи органи или възложители съгласно определението в директиви 2014/24/ЕС¹ и 2014/25/ЕС² на Европейския парламент и на Съвета.

Когато за постигането на целите на действието е необходимо предоставянето на иновативни стоки или услуги, които все още не са налични на широка търговска основа, възлагащият орган или възложителят може да разреши възлагането на множество договори в рамките на една и съща процедура за възлагане на поръчка.

По надлежно обосновани причини, свързани с обществената сигурност, възлагащият орган или възложителят може да изиска мястото на изпълнение на договора да бъде на територията на Съюза.

По Програмата може да се предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

3. Вноските във взаимен застрахователен механизъм могат да покриват риска, свързан с възстановяването на средства, които получателите дължат, и се считат за достатъчна гаранция съгласно Финансовия регламент. Прилага се член 37 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺.

¹ Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

² Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

⁺ ОВ: Моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

Член 15

Европейски партньорства

Програмата може да се изпълнява чрез европейски партньорства и в рамките на стратегическото планиране между Комисията и държавите членки, посочено в член 6 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺. Това изпълнение може да включва принос към съществуващи или нови публично-частни партньорства под формата на съвместни предприятия, създадени съгласно член 187 от ДФЕС. За този принос се прилагат разпоредбите на посочения регламент, свързани с европейските партньорства.

Член 16

Европейски цифрови иновационни центрове

1. Създава се първоначална мрежа от европейски цифрови иновационни центрове през първата година от изпълнението на Програмата. Тази първоначална мрежа се състои от най-малко един център за всяка държава членка, освен ако в дадена държава членка няма кандидат, който да бъде определен и избран в съответствие с параграфи 2 и 3.

⁺ ОВ: Моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ ST 7064/20 (2018/0224COD)).

2. За целите на създаването на мрежата, посочена в параграф 1 от настоящия член, всяка държава членка определя субекти - кандидати, в съответствие с националните си процедури и административните и институционалните си структури, чрез открит и състезателен процес въз основа на следните критерии:
- а) подходящи компетентности, свързани с дейностите на европейските цифрови иновационни центрове, посочени в параграф 6 от настоящия член и компетентности в една или няколко области, посочени в член 3, параграф 2;
 - б) подходящ управленски капацитет, персонал и инфраструктура, необходими за изпълнението на дейностите, посочени в параграф 6 от настоящия член;
 - в) оперативни и правни средства за прилагане на правилата за административното, договорното и финансовото управление, установени на равнището на Съюза; и
 - г) подходяща финансова устойчивост, съответстваща на размера на финансовите средства на Съюза, които ще трябва да управлява, и доказана, когато е целесъобразно, чрез гаранции, издадени за предпочитане от публичен орган.

3. Комисията чрез актове за изпълнение приема решения относно избора на субекти, които да формират първоначалната мрежа. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 31, параграф 2.
- Комисията отчита в максимална степен становището на всяка държава членка, преди да избере европейски цифров иновационен център на нейната територия.

Субектите се избират от Комисията измежду субектите кандидати, посочени от държавите членки, въз основа на критериите, посочени в параграф 2 от настоящия член, както и въз основа на следните допълнителни критерии:

- а) наличния бюджет за финансиране на първоначалната мрежа; и
- б) необходимостта да се гарантира, че първоначалната мрежа покрива нуждите на промишлеността и областите от обществен интерес и да се гарантира, че има всеобхватно и балансирано географско покритие, за да се подобри конвергенцията между държавите членки, получаващи финансиране от Кохезионния фонд за периода 2021-2027 г., създаден с Регламент на Европейския парламент и на Съвета, и останалите държави членки, например като допринася за преодоляване на цифровото разделение в географско отношение.

4. Ако е необходимо, след провеждането на открита и състезателна процедура Комисията чрез актове за изпълнение приема решения за избор на субекти, които формират допълнителни европейски цифрови иновационни центрове. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 31, параграф 2.

Комисията отчита в максимална степен становището на държавата членка преди избора на европейски цифров иновационен център на нейна територия.

Комисията избира допълнителни европейски цифрови иновационни центрове по начин, с който да се гарантира широко географско покритие в цяла Европа. Броят на субектите в мрежата трябва да е достатъчен, за да се отговори на търсенето на услугите, предлагани от центрите, в дадена държава членка. За да се отговори на специфичните ограничения, пред които са изправени най-отдалечените региони на Съюза, могат да бъдат определени специални субекти с цел задоволяване на потребностите на тези региони.

5. Европейските цифрови иновационни центрове разполагат като цяло със значителна автономия при определянето на организацията, състава и методите си на работа.
6. По отношение на изпълнението на Програмата, европейските цифрови иновационни центрове изпълняват следните дейности в полза на промишлеността на Съюза, по-специално МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, както и публичния сектор:
 - а) повишаване на осведомеността и предоставяне или осигуряване на достъп до експертен опит, ноу-хау и услуги в сферата на цифровата трансформация, включително съоръжения за изпитване и експериментирание;
 - б) подпомагане на предприятията, и по-специално МСП и стартиращите предприятия, както и организациите и публичните администрации, да повишават конкурентоспособността и подобряват бизнес модела си с помощта на обхванатите от Програмата нови технологии;

- в) улесняване на трансфера на експертен опит и ноу-хау между различните региони, по-специално чрез свързването на МСП, стартиращите предприятия и дружествата със средна пазарна капитализация, установени в даден регион, с европейските цифрови иновационни центрове, установени в други региони, които са най-подходящи за предоставяне на съответните услуги; насърчаване на обмена на умения и знания, съвместните инициативи и добрите практики;
- г) предоставяне или осигуряване на достъп до тематични услуги, включително по-специално услуги, свързани с ИИ, ВИТ и киберсигурност и доверие, на публичните администрации, организациите от общественения сектор, МСП или дружествата със средна пазарна капитализация;
- д) предоставяне на финансова подкрепа на трети лица във връзка със специфична цел 4.

За целите на първа алинея, буква г) Европейските цифрови иновационни центрове могат да се специализират в специфични тематични услуги, като от тях не се изисква да предлагат всички тематични услуги или да предоставят тези услуги на всички категории субекти, посочени в настоящия параграф.

7. Когато европейски цифров иновационен център получи финансиране по линия на Програмата, то се предоставя под формата на безвъзмездни средства.

ГЛАВА II

ДОПУСТИМОСТ

Член 17

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действията, които допринасят за постигане на целите, установени в членове 3 — 8.
2. Критериите за допустимост на действията, извършвани в рамките на Програмата, се определят в работните програми.

Член 18

Отговарящи на критериите за допустимост правни субекти

1. На критериите за допустимост за участие в Програмата отговарят следните правни субекти:
 - а) правни субекти, установени във:
 - i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с държава членка;
 - ii) трети държави, асоциирани към Програмата в съответствие с членове 10 и 12;

- б) всеки друг правен субект, учреден съгласно правото на Съюза, и всяка международна организация от европейски интерес.
2. Чрез дерогация от параграф 1, правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, отговарят на критериите за допустимост за участие в специфични действия, когато тяхното участие е необходимо за постигането на целите на Програмата. Тези субекти поемат разходите за участието си, освен ако не е посочено друго в работните програми.
3. Физическите лица не отговарят на критериите за допустимост за участие в Програмата, освен за получаване на безвъзмездни средства, отпускани по специфична цел 4.
4. В работната програма, посочена в член 24, може да се предвиди, че участието е ограничено до бенефициери, установени само в държавите членки, или до бенефициери, установени в държавите членки и в определени асоциирани държави или други трети държави, когато са налице съображения за сигурност, налагащи подобно ограничаване, или когато действията са пряко свързани със стратегическата независимост на Съюза. Всяко ограничаване на участието на правни субекти, установени в асоциирани държави, се извършва при спазването на реда и условията на съответното споразумение.

ГЛАВА III

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 19

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по Програмата се отпускат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент и могат да покриват до 100% от допустимите разходи, без да се засяга принципът на съфинансиране, установен в член 190 от Финансовия регламент. Такива безвъзмездни средства се отпускат и управляват както е посочено за всяка специфична цел.

Член 20

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства

1. Критериите за отпускане се определят в работните програми и в поканите за представяне на предложения, като се взема под внимание най-малко следното:
 - а) степента на развитие на действието в разработването на проекта;
 - б) надеждността на предложения план за изпълнение;
 - в) необходимостта от преодоляване на финансови пречки като липсата на пазарно финансиране.

2. Когато е приложимо, критериите за отпускане отчитат следното:
- а) стимулиращият ефект на подпомагането от Съюза върху публичните и частните инвестиции;
 - б) очакваното икономическо и социално въздействие и въздействие върху климата и околната среда;
 - в) достъпността и лесният достъп до съответните услуги;
 - г) трансевропейското измерение;
 - д) балансираното географско разпределение в рамките на Съюза, включително преодоляването на географското цифрово разделение, включително най-отдалечените региони;
 - е) наличието на план за дългосрочна устойчивост;
 - ж) свободата да бъдат повторно използвани и адаптирани резултатите от проектите;
 - з) полезните взаимодействия и взаимното допълване с други програми на Съюза.

Член 21

Оценка

В съответствие с член 150 от Финансовия регламент заявленията за безвъзмездни средства се оценяват от комисия за оценка, която може да се състои изцяло или частично от външни независими експерти.

ГЛАВА IV

ОПЕРАЦИИ ЗА СМЕСЕНО ФИНАНСИРАНЕ И ДРУГО КОМБИНИРАНО ФИНАНСИРАНЕ

Член 22

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране по Програмата се извършват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/...⁺ и дял X от Финансовия регламент.

Член 23

Кумулативно и алтернативно финансиране

1. Действие, получило принос по линия на друга програма на Съюза, включително средства в режим на споделено управление, може да получи принос и по Програмата, при условие че приносите не покриват едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат към съответния принос за действието. Кумулативното финансиране не превишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да бъде изчислена пропорционално в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подкрепата.

⁺ ОБ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)).

2. За да получат „Печат за високи постижения“ по Програмата, действията трябва да отговарят на следните условия:

- а) да са били оценени в рамките на покана за представяне на предложения по Програмата;
- б) да отговарят на минималните изисквания за качество съгласно тази покана за представяне на предложения;
- в) да не са финансирани по тази покана за представяне на предложения поради бюджетни ограничения.

В съответствие със съответните разпоредби от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021-2027 г. ЕФРР или ЕСФ+ могат да подкрепят предложения, представени по покана за предложения съгласно Програмата, получили сертификата „Печат за високи постижения“ в съответствие с Програмата.

ГЛАВА V

ПРОГРАМИРАНЕ, МОНИТОРИНГ, ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ

Член 24

Работни програми

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, съгласно член 110 от Финансовия регламент.

2. Работните програми по принцип се приемат като многогодишни програми, обикновено на всеки два години, и о обхващат общите цели на Програмата, както и една или повече специфични цели. Ако това е оправдано от конкретни нужди на изпълнението, те могат да се приемат и като годишни програми.
3. Работните програми са в съответствие със специфичните цели на Програмата, определени в членове 4—8, като същевременно се вземат предвид областите и видовете дейности, предвидени в приложение I. Те гарантират, че подпомогнатите от тях действия не изместват частното финансиране.
4. С цел отразяване на технологичните промени и развитието на пазара, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 30 за изменение на приложение I по отношение на посочените в него дейности, по начин, който е в съответствие със специфичните цели на Програмата, определени в членове 4—8.
5. В работните програми се определя, когато е приложимо, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.
6. Комисията чрез актове за изпълнение приема работните програми за специфични цели 2, 4 и 5, и за евентуалните други действия в режим на пряко управление за специфични цели 1 и 3. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 31, параграф 2.

Член 25

Мониторинг и докладване

1. Измеримите показатели за мониторинг на изпълнението и във връзка с докладването относно напредъка на Програмата към постигане на специфичните цели, определени в член 3, параграф 2, се съдържат в приложение II.
2. Комисията създава методика, с която се установяват показатели за прецизна оценка на напредъка за постигането на общите цели, определени в член 3, параграф 1.
3. За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на Програмата към постигане на нейните цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 30 за изменение на приложение II с цел преглед или допълване на измеримите показатели, когато прецени за необходимо, и да допълва настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.
4. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и навременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от Програмата, така че резултатите да позволяват извършването на задълбочен анализ на постигнатия напредък и възникналите трудности.

За тази цел на получателите на средства от Съюза и когато е необходимо – на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.

5. Официалната статистика на ЕС, като например редовните статистически проучвания в областта на ИКТ, се използва в максимална степен като показател за контекста. Комисията се консултира с националните статистически институти и ги ангажира, заедно с Евростат, да участват в първоначалното проектиране и последващото разработване на статистически показатели, които се използват за мониторинг на изпълнението на Програмата и на напредъка, постигнат по отношение на цифровата трансформация.

Член 26

Оценка на Програмата

1. Извършват се оценки на програмата, така че да послужат в процеса на навременно вземане на решения. Те съдържат качествена оценка на напредъка за постигането на общите цели на Програмата, определени в член 3.
2. Освен редовния мониторинг на Програмата, Комисията извършва междинна оценка на Програмата, която се провежда след като бъде събрана достатъчно информация за изпълнението ѝ, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението на Програмата. Междинната оценка служи за основа за адаптиране на изпълнението на Програмата при необходимост, като се отчитат и новите постижения в областта на технологичното развитие.

3. В края на изпълнението на Програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията извършва окончателна оценка на Програмата.

В окончателната оценка се оценяват дългосрочното въздействие на Програмата и нейната устойчивост.

4. Системата за докладване във връзка с оценката гарантира, че получателите на средства от Съюза събират данните за оценка на Програмата ефикасно, ефективно, своевременно и с подходяща степен на подробност.
5. Комисията представя междинната оценка, посочена в параграф 2 и окончателната оценка, посочена в параграф 3, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 27

Одити

1. Одитите относно използването на приноса на Съюза, проведени от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции, органи, служби или агенции на Съюза са възложили извършването на одити, служат за основа на общата увереност, посочена в член 127 от Финансовия регламент.

2. Системата за контрол гарантира подходящ баланс между доверието и контрола, като се вземат предвид административните и другите разходи, свързани с контрола на всички равнища.
3. Одити на разходите се извършват по последователен начин в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
4. Като част от системата за контрол, стратегията за одит може да се основава на финансов одит на представителна извадка от разходите. Тази представителна извадка се допълва от подбор въз основа на оценка на рисковете, свързани с разходите.
5. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и съответните им приложими правила.

Член 28

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в Програмата въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Член 29

Информация, комуникация, популяризиране, политическа подкрепа и разпространение

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на Програмата, на действията, предприети по Програмата, и на получените резултати. Комисията осигурява също предоставянето на интегрирана информация и достъпа до тази информация на потенциалните кандидати за финансиране от Съюза в сектора на цифровите технологии.

Финансовите ресурси, разпределени на Програмата, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.
3. Програмата предоставя подкрепа за разработване на политики, популяризиране, повишаване на осведомеността и разпространение на действия, свързани с Програмата, и насърчава сътрудничеството и обмена на опит в областите, посочени в членове 4 – 8.

ГЛАВА VI

ДЕЛЕГИРАНИ АКТОВЕ, АКТОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ, ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 30

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 24, параграф 4 и член 25, параграф 3, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 24, параграф 4 и член 25, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуетноститутуционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 24, параграф 4 и член 25, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 31

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от координационния комитет на програмата „Цифрова Европа“. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 32

Отмяна

Решение (ЕС) 2015/2240 се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 33

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Решение (ЕС) 2015/2240, които продължават да се прилагат за тези действия до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за Програмата може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между Програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 и Решение (ЕС) 2015/2240.
3. Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 9, параграф 4, с цел да бъде възможно управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

¹ Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно насоки за трансевропейските мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура и за отмяна на Решение № 1336/97/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 14)

Член 34

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на ...

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ДЕЙСТВИЯ

Техническо описание на Програмата: обхват на действията

Първоначалните и когато е целесъобразно, последващите действия по Програмата се изпълняват в съответствие със следното техническо описание:

Специфична цел 1 - Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)

Програмата изпълнява европейската стратегия за ВИТ, като подпомага изграждането на цялостна екосистема на Съюза, която да осигури на Европа необходимия капацитет за ВИТ и данни, за да бъде конкурентоспособна в световен мащаб. Целта на стратегията е да се внедри интегрирана инфраструктура на световно равнище за високопроизводителни ексафлопс изчисления и за данни между 2022 г. и 2023 г. и съоръжения за скорости над ексафлопс между 2026 г. и 2027 г., като по този начин Съюзът да разполага със собствена независима и конкурентоспособна технология за високопроизводителни изчисления, да се постигнат върхови постижения в областта на приложенията за ВИТ и да се разширят наличността и използването на ВИТ.

Първоначалните и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел включват:

1. Рамка за съвместни поръчки, която дава възможност за подход на съвместно проектиране с цел да се придобие интегрирана мрежа за ВИТ на световно равнище, включително инфраструктура за данни и за високопроизводителни ексафлопс изчисления. Тази мрежа ще бъде леснодостъпна за потребителите от публичния и частния сектор, по-специално МСП, независимо в коя държава членка се намират, и за научно-изследователски цели в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1488.
2. Рамка за съвместни поръчки с цел придобиване на инфраструктура за високопроизводителни изчисления със скорости над ексафлопс, включително интеграция с технологии за квантови изчисления.
3. Координация и подходящи финансови ресурси на равнището на Съюза в подкрепа на разработването, поръчката и експлоатацията на такава инфраструктура.
4. Свързване в мрежа на капацитета на държавите членки за ВИТ и данни и подкрепа за държавите членки, които желаят да усъвършенстват или придобият нови високопроизводителни изчислителни мощности.
5. Свързване в мрежа на националните специализирани експертни центрове по високопроизводителни изчислителни технологии – най-малко един за всяка държава членка и асоцииран с националния център за суперизчисления, за да се предлагат свързани с ВИТ услуги на промишлеността, по-специално на МСП, академичните среди и публичните администрации.

6. Внедряване на готова за употреба работеща технология, по-специално високопроизводителните изчисления като услуга, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана европейска екосистема за ВИТ, която обхваща всички сегменти на научната и индустриална верига на добавената стойност (хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и задълбочени цифрови умения).

Специфична цел 2 - Изкуствен интелект

Програмата трябва да изгради и укрепи основния капацитет за ИИ в Европа, включително източниците на данни и регистрите на алгоритми, и да осигури достъп до тях за всички публични администрации и предприятия, и да укрепи и насърчи връзките между съществуващите и новосъздадените съоръжения за изпитване и експериментирание в областта на ИИ в държавите членки.

Първоначалните и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел включват:

1. Създаване на общи европейски пространства за данни, които да предоставят достъпни данни в цяла Европа, включително събраната информация от повторната употреба на информацията в обществения сектор, и да се превърнат в източник на данни за решения в областта на ИИ. Пространствата следва да бъдат отворени за публичния и частния сектор. С цел засиленото използване на данните в дадено пространство следва да се осигури оперативната им съвместимост, по-специално чрез формати на данни, които да са отворени, машинночитеми, стандартизирани и документирувани, както във взаимодействията между публичния и частния сектор, така и в рамките на отделните сектори и между различните сектори (семантична оперативна съвместимост).

2. Разработване на общи европейски хранилища или интерфейси на хранилища с алгоритми, които да бъдат леснодостъпни за всички потенциални европейски ползватели, при справедливи, разумни и недискриминационни условия. Предприятията и публичният сектор трябва да могат да идентифицират и придобият най-подходящото решение за своите нужди.
3. Съвместно инвестиране с държавите членки в референтни съоръжения на световно равнище за изпитване и експериментирание в реални условия с акцент върху приложения на ИИ в основни сектори като здравеопазването, наблюдението на Земята или мониторинга на околната среда, транспорта и мобилността, сигурността, производството и финансите, както и в други области от обществен интерес. Тези съоръжения трябва да бъдат отворени за всички участници в цяла Европа и свързани с мрежата на европейските цифрови иновационни центрове. Тези съоръжения трябва да бъдат оборудвани или свързани с големи съоръжения за изчисления и обработка на данни, както и с най-новите технологии в областта на ИИ, включително нововъзникващи области като невроморфните изчислителни технологии, задълбоченото машинно учене и роботиката.

Специфична цел 3 - Киберсигурност и доверие

Програмата стимулира укрепването, изграждането и придобиването на съществен капацитет за обезпечаване на цифровата икономика, обществото и демокрацията на Съюза чрез укрепване на промишления потенциал и конкурентоспособността на Съюза в областта на киберсигурността, както и чрез подобряване на капацитета на частния и публичния сектор за защита на гражданите и предприятията от киберзаплахи, включително подкрепа за изпълнението на Директива (ЕС) 2016/1148.

Първоначалните и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел включват:

1. Съвместно инвестиране с държавите членки в съвременно оборудване, инфраструктура и знания в областта на киберсигурността, които са от съществено значение за защитата на критичните инфраструктури и на цифровия единен пазар като цяло. Това съвместно инвестиране би могло да включва инвестиции в квантови съоръжения и ресурси от данни за киберсигурността, информираност за ситуацията в киберпространството, както и други инструменти, които да бъдат предоставени на публичния и частния сектор в цяла Европа.
2. Увеличаване на съществуващия технологичен капацитет, свързване в мрежа на експертните центрове в държавите членки и гарантиране, че този капацитет отговоря на потребностите на публичния сектор и на промишлеността, включително чрез продукти и услуги, които допринасят за киберсигурността и доверието в рамките на цифровия единен пазар.
3. Широко внедряване на ефективни най-съвременни решения, свързани с киберсигурността и доверието, във всички държави членки. Това внедряване включва укрепване на сигурността и безопасността на продуктите — от проектирането до пазарната им реализация.
4. Подкрепа за преодоляване на недостига на умения в областта на киберсигурността, например чрез съгласуване на програмите за изграждане на умения в тази област с цел те да се адаптират към специфичните секторни нужди и да се улесни достъпът до целенасочено специализирано обучение.

Специфична цел 4 - Задълбочени цифрови умения

Програмата спомага за достъпа до задълбочени цифрови умения и възможностите за обучение в сферата на задълбочените цифрови умения, по-специално в областта на ВИТ, анализите на големите данни, ИИ, технологиите на разпределения регистър (например блок-верига) и киберсигурността, на настоящата и бъдещата работна сила, като предоставя *inter alia* на студентите, наскоро дипломиралите, понастоящем работещите и гражданите на всяка възраст, нуждаещи се от повишаване на уменията, където и да се намират, средства за придобиване и развиване на тези умения.

Първоначалните и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел включват:

1. Достъп до обучение на работното място чрез участие в стажове в експертни центрове и предприятия, внедряващи модерни цифрови технологии.
2. Достъп до курсове по модерни цифрови технологии, които следва да се предлагат от висшите училища, изследователските организации и органите за професионално сертифициране в промишлеността, в сътрудничество със субектите, участващи в Програмата (очаква се темите да включват ИИ, киберсигурност, технологиите на разпределения регистър (например блок-верига), ВИТ и квантови технологии).
3. Участие в краткосрочно, специализирано професионално обучение, което е получило сертификация, например в областта на киберсигурността.

Интервенциите са с акцент върху задълбочените цифрови умения, свързани с конкретни технологии.

Европейските цифрови иновационни центрове, предвидени в член 16, действат като посредници, които улесняват възможностите за обучение, като поддържат контакт с доставчиците на образование и обучение.

Специфична цел 5 - Внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост

Проектите, свързани с внедряването и използването по най-добрия начин на цифровия капацитет или с оперативната съвместимост, представляват проекти от общ интерес.

I. Първоначалните и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел, свързани с цифровата трансформация на области от обществен интерес, включват:

1. Модернизация на публичната администрация:

- 1.1. Оказване на подкрепа за държавите членки при прилагането на принципите на декларацията от Талин относно електронното управление във всички области на политиката със създаване при необходимост на съответните регистри и взаимното им свързване при пълно спазване на Регламент (ЕС) 2016/679.
- 1.2. Оказване на подкрепа за изготвянето, пилотните проекти, внедряването, поддръжката, развитието и насърчаването на последователна екосистема от инфраструктура за трансгранични цифрови услуги и улесняване на безпроблемните, с обхват „от край до край“, сигурни, многоезични, трансгранични или междусекторни решения и общи рамки в публичните администрации. Методиките за оценка на въздействието и ползите трябва също да бъдат включени.

- 1.3. Оказване на подкрепа за оценката, актуализирането и популяризирането на съществуващите общи спецификации и стандарти и разработването, създаването и насърчаването на нови общи спецификации, отворени спецификации и стандарти чрез платформите за стандартизация на Съюза и в сътрудничество, в зависимост от случая, с европейски или международни организации по стандартизация.
- 1.4. Сътрудничество за изграждане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури с евентуално използване на услуги и приложения, базирани на технологиите на разпределените регистри (например блок-верига), включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в Съюза на трансгранични приложения.

2. Здравеопазване

- 2.1. Гарантиране на възможността гражданите да контролират личните си данни и да имат достъп до своите здравни данни, да ги споделят, използват и управляват трансгранично по сигурен начин и по начин, който гарантира правото им на неприкосновеност на личния живот, независимо къде се намират те или данните им, в съответствие с приложимото законодателство за защита на данните. Доизграждане на инфраструктурата за цифрови услуги в областта на електронното здравеопазване и нейното разширяване с нови цифрови услуги във връзка с превенцията на заболявания, здравеопазването и грижите и оказване на подкрепа за внедряването на такива услуги, въз основа на широка подкрепа чрез действия на Съюза и държавите членки, по-специално в рамките на мрежата за електронно здравеопазване съгласно член 14 от Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹.

¹ Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).

2.2. Предоставяне на по-добри данни за научните изследвания, превенцията на заболявания и персонализираното здравеопазване и грижи.

Гарантиране на достъпа на европейските изследователи в областта на здравеопазването и клиничните специалисти до необходимия обем от ресурси (пространства със споделени данни, включително съхранение и обработка на данни, експертни знания и аналитичен капацитет) с цел постигне на пробив както по отношение на широкоразпространените, така и на редките заболявания. Целта е да се осигури група от населението от поне 10 милиона граждани.

2.3. Предоставяне на цифрови инструменти за овластяване на гражданите и за ориентирани към човека грижи чрез подкрепа за обмена на иновативни и най-добри практики в областта на цифровото здравеопазване, изграждането на капацитет и техническата помощ, по-специално по отношение на киберсигурността, ИИ и ВИТ.

3. Съдебна система

Предоставяне на възможност за безпрепятствена и сигурна трансгранична електронна комуникация в рамките на съдебната система и между съдебните и другите компетентни органи в областта на гражданското и наказателното правораздаване. Подобряване на достъпа до правосъдие и до правна информация и процедури за гражданите, предприятията, практикуващите юристи и представителите на съдебната система посредством предоставянето на междусистемни връзки, гарантиращи семантична оперативна съвместимост с базите данни и регистрите, както и улесняване на извънсъдебното разрешаване на спорове онлайн. Насърчаване на разработването и прилагането на иновативни технологии за съдилищата и практикуващите юристи въз основа *inter alia* на решения с използване на ИИ, за които е вероятно да рационализират и ускорят процедурите (например приложения „legal tech“).

4. Транспорт, мобилност, енергетика и околна среда

Внедряване на децентрализирани решения и инфраструктури, необходими за мащабни цифрови приложения като свързаното автоматизирано управление, безпилотните въздухоплавателни средства, концепциите за интелигентна мобилност, интелигентните градове, интелигентните селски райони или най-отдалечени региони, в подкрепа на транспортната и енергийната политика и политиката за околната среда и в координация с действията за цифровизиране на транспортния и енергийния сектор в рамките на Механизма за свързване на Европа.

5. Образование, култура и медии:

Предоставяне на достъп на творците, творческата индустрия и културния сектор в Европа до най-новите цифрови технологии — от ИИ до модерните изчислителни системи. Използване на европейското културно наследство, включително Еурогеапа, за оказване на подкрепа на образованието и научните изследвания и за насърчаване на културното многообразие, социалното сближаване и европейското общество. Подпомагане на навлизането на цифровите технологии в областта на образованието, както и в частно и публично финансираните културни институции.

6. Други действия в подкрепа на цифровия единен пазар

Подкрепа за действия като насърчаването на цифровата и медийната грамотност и повишаването на осведомеността сред непълнолетните, родителите и преподавателите във връзка с рисковете, на които непълнолетните могат да бъдат изложени онлайн, и начините да бъдат те защитени, борбата с кибертормоза и разпространението на онлайн материали, показващи сексуално насилие над деца, чрез подпомагане на паневропейска мрежа от центрове за по-безопасен интернет. Насърчаване на мерки за откриване и борба с разпространението на умишлена дезинформация, като по този начин бъде повишена цялостната устойчивост на Съюза; подкрепа за изграждането на обсерватория на Съюза за икономиката на цифровите платформи, както и проучвания и дейности за популяризиране.

Действията, посочени в точки 1—6, могат отчасти да се подпомагат от европейските цифрови иновационни центрове чрез капацитета, развит в подкрепа на промишлеността с оглед на цифровата трансформация (вж. точка II).

II Първоначални и, когато е целесъобразно, последващите действия в рамките на тази цел, свързани с цифровата трансформация на промишлеността:

Принос към разширяване на мрежата на европейските цифрови иновационни центрове, за да се гарантира достъпът до цифров капацитет за бизнеса, по-специално за МСП, във всички региони на Съюза. Този принос включва:

1. Достъп до общо европейско пространство за данни и платформи за ИИ и европейски съоръжения за ВИТ за анализ на данни и приложения, изискващи висока изчислителна мощност

2. Достъп до съоръжения за широкомащабно изпитване на ИИ и усъвършенствани инструменти в областта на киберсигурността
3. Достъп до задълбочени цифрови умения

Действията, посочени в първа алинея, ще бъдат координирани и ще допълват иновационните действия в областта на цифровите технологии, подкрепяни по-специално по линия на „Хоризонт Европа“, както и инвестициите в европейските цифрови иновационни центрове, подпомагани в рамките на ЕФРР. Безвъзмездни средства с цел въвеждане на пазара могат да се предоставят по линия на Програмата при спазване на правилата за държавна помощ. Достъпът до финансиране с цел по-нататъшни стъпки в цифровата трансформация ще бъде подпомаган чрез финансови инструменти, използващи програмата InvestEU.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗМЕРИМИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ВЪВ ВРЪЗКА С ДОКЛАДВАНЕТО ОТНОСНО НАПРЕДЪКА НА ПРОГРАМАТА КЪМ ПОСТИГАНЕ НА ОБЩИТЕ И СПЕЦИФИЧНИТЕ ЦЕЛИ

Специфична цел 1 — високопроизводителни изчислителни технологии

- 1.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури за ВИТ
- 1.2 Използване на компютри с ексафлопс производителност и над ексафлопс производителност като цяло и от различни групи заинтересовани лица (университети, МСП и др.)

Специфична цел 2 — Изкуствен интелект

- 2.1 Обща сума, инвестирана съвместно в съоръжения за изпитване и експериментиране
- 2.2 Използване на общи европейски хранилища с алгоритми или интерфейси за хранилища с алгоритми, използване на общи европейски пространства за данни и използване на съоръжения за изпитване и експериментиране свързани с действия по настоящия регламент
- 2.3 Брой на случаите, в които организациите решават да интегрират ИИ в своите продукти, процеси или услуги в резултат на Програмата

Специфична цел 3 — Киберсигурност и доверие

- 3.1 Брой на съвместно придобитите инфраструктури или инструменти за киберсигурност, или и двете¹
- 3.2 Брой на ползвателите и общностите от ползватели, получаващи достъп до европейски съоръжения за киберсигурност

Специфична цел 4 — Задълбочени цифрови умения

- 4.1 Брой на лицата, преминали обучение за придобиване на задълбочени цифрови умения с подкрепата на Програмата
- 4.2 Брой на предприятията, по-специално МСП, които изпитват затруднения да назначат ИКТ специалисти
- 4.3 Брой на лицата, които съобщават за подобряване на положението им по отношение на заетостта след края на обучението, получило подкрепа от Програмата

¹ „Инфраструктури“ обикновено означава научноизследователска или експериментална инфраструктура, например изпитателни центрове, киберполигони или съоръжения за изчисления/комуникация. Те могат да бъдат само данни и/или софтуер, или да включват физически съоръжения.

„Инструменти“ обикновено означава физически устройства и/или софтуер/алгоритъм, използвани за повишаване на сигурността на ИКТ системите. Примери за такива са софтуерът за засичане на непозволен достъп или ресурси от данни, които дават възможност за ситуационна осведоменост относно критичните инфраструктури.

Регламентът за център за експертни познания в областта на киберсигурността дава възможност за всякакъв вид поръчки, не само съвместни поръчки: от Европейски център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността като орган на Съюза; от други — с помощта на безвъзмездни средства от Съюза; или от няколко страни.

Специфична цел 5 — Внедряване и използване по най-добрия начин на цифровия капацитет
и оперативна съвместимост

- 5.1 Въвеждане на цифрови обществени услуги
 - 5.2 Предприятия с висок цифров интензитет
 - 5.3 Степен на привеждането в съответствие на националната рамка за оперативна съвместимост с Европейската рамка за оперативна съвместимост
 - 5.4 Брой на предприятията и субектите от общественния сектор, използвали услуги на европейските цифрови иновационни центрове
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ПОЛЕЗНИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ДРУГИ ПРОГРАМИ НА СЪЮЗА

1. Полезните взаимодействия с „Хоризонт Европа“ гарантират, че:
 - а) Макар и някои тематични области, обхванати от Програмата и „Хоризонт Европа“, да са подобни, видът на подпомаганите действия, очакваните резултати от тях и интервенционната им логика са различни и взаимно се допълват;
 - б) „Хоризонт Европа“ ще предостави широка подкрепа на научните изследвания, технологичното развитие, демонстрациите, пилотните проекти, доказването на работоспособността на концепции, изпитванията и иновациите, включително предпазарния стадий на иновативните цифрови технологии, по-специално посредством:
 - i) специален бюджет за клъстер „Цифрова сфера, промишленост и космическо пространство“ в стълб „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“ за разработване на базови технологии (ИИ и роботика, интернет от следващо поколение, ВИТ и големи данни, ключови цифрови технологии, съчетаващи цифрови с други технологии);
 - ii) подкрепа за научноизследователските инфраструктури по стълб „Високи постижения в научната област“;
 - iii) интегриране на цифровите технологии във всички глобални предизвикателства (здравеопазване, сигурност, енергетика и мобилност, климат и др.); и

- iv) подкрепа за иновации за мащабен пробив в рамките на стълб „Иновативна Европа“ (много от които ще съчетаят цифровите и физическите технологии);
- в) Програмата ще инвестира в
 - i) изграждане на цифров капацитет в областта на ВИТ, ИИ, технологиите на разпределения регистър (например блок-верига), киберсигурността и задълбочените цифрови умения; и
 - ii) национално, регионално и местно развитие, в обхвата на рамка на Съюза, на цифров капацитет и най-новите цифрови технологии в области от обществен интерес (като здравеопазване, публична администрация, съдебна система и образование) или при неефективност на пазара (например цифровизация на предприятията, по-специално на МСП);
- г) Капацитетът и инфраструктурите на Програмата се предоставят на научноизследователската и иновационната общност, включително за дейности, подкрепяни чрез „Хоризонт Европа“, като изпитвания, експерименти и демонстрационни дейности във всички сектори и дисциплини;
- д) С утвърждаването на развитието на новите цифрови технологии чрез „Хоризонт Европа“ тези технологии постепенно ще бъдат поети и внедрени от Програмата;

- е) Инициативите на „Хоризонт Европа“ за развитието на учебни програми за цифрови умения и компетентности, включително тези, предоставяни в колокационните центрове на общностите за знание и иновации не ЕИТ, се допълват чрез изграждането на капацитет в областта на задълбочените цифрови умения с подкрепата на Програмата;
- ж) Въведени са добри координационни механизми за планирането и изпълнението, с които се съгласуват всички процедури на двете програми, доколкото това е възможно. Структурите им за управление ще включват всички съответни служби на Комисията.

2. Ползните взаимодействия с програмите на Съюза в режим на споделено управление, включително ЕФРР, ЕСФ +, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, гарантират, че:

- а) Договореностите за допълнително финансиране от програмите на Съюза в режим на споделено управление и на Програмата се използват за подкрепа на действия, осигуряващи мост между интелигентните специализации и подкрепа за цифровата трансформация на европейската икономика и общество;

- б) ЕФРР допринася за изграждането и укрепването на регионалните и местните иновационни екосистеми, промишлената трансформация, както и цифровата трансформация на обществото и публичните администрации, като по този начин се стимулира също и изпълнението на Декларацията от Талин относно електронното управление. Това включва подкрепа за цифровата трансформация на промишлеността и усвояване на резултатите, както и внедряването на нови технологии и иновативни решения. Програмата ще допълни и подкрепи транснационалното свързване и картографиране на цифровия капацитет, с цел той да бъде предоставен на малките и средните предприятия заедно с оперативно съвместими ИТ решения във всички региони на Съюза.

3. Ползните взаимодействия с Механизма за свързване на Европа гарантират, че:

- а) Програмата се концентрира върху изграждането на широкомащабен цифров капацитет и инфраструктура за ВИТ, ИИ, киберсигурност и задълбочени цифрови умения, с цел широко разпространение и внедряване в цяла Европа на критични налични или изпитани иновативни цифрови решения в обхвата на рамка на Съюза в области от обществен интерес или където се наблюдава неефективност на пазара. Програмата се осъществява главно чрез координирани и стратегически инвестиции с държавите членки, по-специално чрез съвместни обществени поръчки, в цифров капацитет, който да се сподели в цяла Европа, и в действия на Съюза в подкрепа на оперативната съвместимост и стандартизацията като част от развитието на цифровия единен пазар;

- б) Капацитетът и инфраструктурите на Програмата се предоставят за внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта. В рамките на Механизма за свързване на Европа се подкрепя разгръщането и внедряването на иновативни нови технологии и решения в областта на мобилността и транспорта;
- в) Трябва да бъдат установени координационни механизми по-специално чрез подходящи управленски структури.

4. Полезните взаимодействия с програмата InvestEU гарантират, че:

- а) Подкрепа чрез пазарно финансиране, включително за изпълнение на цели на политиката по Програмата, се предоставя съгласно Регламент (ЕС) 2021/...⁺; Такова пазарно финансиране може да се съчетава с безвъзмездни средства;
- б) Достъпът на предприятията до финансови инструменти е улеснен от подкрепата, предоставяна от европейските цифрови иновационни центрове.

5. Полезните взаимодействия с „Еразъм+“ гарантират, че:

- а) Програмата подпомага разработването и придобиването на задълбочените цифрови умения, необходими за внедряването на модерни технологии, като например ИИ или ВИТ, в сътрудничество със съответните отрасли;

⁺ ОБ: моля въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в документ PE-CONS 74/20 (2020/0108(COD)).

- б) Задълбочените умения, част от „Еразъм+“, допълват интервенциите на Програмата, насочени към придобиване на умения във всички области и на всички нива, благодарение на опита, натрупан чрез мобилност.
 - 6. Полезните взаимодействия с програма „Творческа Европа“, създадена с Регламент на Европейския парламент и на Съвета, гарантират, че:
 - а) Направление „МЕДИА“ на програма „Творческа Европа“ подкрепя инициативи, които могат да постигнат реално въздействие за секторите на културата и творчеството в цяла Европа, като спомага те да се адаптират спрямо цифровата трансформация;
 - б) Програмата наред с другото предоставя на творците, творческата индустрия и културния сектор в Европа достъп до най-новите цифрови технологии — от ИИ до модерните изчислителни системи.
 - 7. Гарантират се полезните взаимодействия с други програми и инициативи на Съюза, свързани с компетентности и умения.
-